

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Joi 10 Iuliu st. v.
22 Iuliu st. n.

Va esi joi'a si duminéc'a.
Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 51.

ANUL XVI.
1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Școli pentru fete !

Multe sânt trebuințele noastre, căci multe ni lipsesc. Cea mai grabnică necesitate, după parerea noastră, este înființarea de școli bune în toate satele, pentru ca prin ele să deșteptăm și întărim poporul, care e temelul clasei inteligente și al națiunii întregi. Până ce noi nu vom avea școli bune în toate satele noastre, poporul nostru nu va înainta, până atunci nu putem să întreprindem a realiza nici o idee la care se cere și concursul poporului nostru.

Dar întocmai ca pentru popor — școlile dela sate, astfel și pentru clasă mai inteligentă a națiunii școlile pentru fete formează o necesitate ardentă, o mare lipsă ce ar trebui suplinită cât mai curând.

Nu înțeleg școli elementare, unde se învâția a ceti și scrie și unde elevele își câștiga noțiunile prime din sferă științelor menite pentru ele: ci vreau să vorbesc de școlile mai înalte, așa numitele pensionate sau institute de creștere, unde fetele clasei de mijlocu se cresc conform cerințelor timpului în care trăim.

Avem noi în țera destule institute bune, unde fetele se potu crește bine atât pentru viața mai casnică, cât și pentru cea din saloane; avem multe fete culte, înse — durere! — la cele mai multe le lipsesc farmecul care le face atât de grațioase în ochii tinerilor români cu sentimente naționale, ele adesea nu știu să converseze românește, căci în institutele în cari s'au crescut, n'au avut ocaziune să studieze limbă și literatură română.

Școli mai înalte pentru fete, iată de ce are trebuința inteligentă română! Școli în cari limbă propunerii și ceea a conversațiunii să fie românească.

Acést'a e o chestiune foarte importantă, căci ea are o mare înrîurire asupra mersului nostru culturalu. Dacă fetele nu știu să vorbească românește, maritându-se, nici ca neveste nu vor vorbi; barbatii lor, de altminte cu bune sentimente naționale, vor fi siliti a vorbi și ei totu în limbi străine, și — unu ce naturalu — pruncii lor nu vor ști românește de fel. Este de prisos să mai adaugem, că o astfel de familie e perdută pentru noi; accentuăm numai, că de multe ori tocmai din asemenea familii se ivesc renegatii cei mai turbati.

Reul este dăra mare și periculosu, deci ar trebui să-l reparăm cât mai curând!

Și ast'a n'ar fi unu ce greu. S'ar puté face și prin inițiativa privată. S'âm convinsu, că dacă unu individ singularu ar deschide atare institutu, ar fi spriginu de către parintii români cari acuma sânt siliti a-si da fetele în institute străine. Eu însu-mi am auzitu pe multi

plângându-se, că nu-si potu da fetele în cutare institutu românesc.

Dar deca nu s'ar gasi vr'unu individ, care să ia risicul inițiativii, ar trebui ca societatea să se puna în fruntea întreprinderii. Și aice damele române aru ave unu rol frumos, unu mare terenu de activitate, pe care totă națiunea le-ar aplaudă.

Ele sânt chiamate în rîndul primu d'a luă în mână și d'a conduce acést'a cauza. Adune-se dar damele române, țina convatuirii, formeze reuniuni, și faca totu ce va fi cu putința pentru scopul d'a înființă institute mai înalte pentru fete!

Să ne crescem mame române, deca voim ca generațiunea viitoare să fie română, deca voim să mai trăim!

I. V.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

Ochii ei se paingeara și pe buze-i se ivi o spuma roșia.

— De ajunsu, dlor, în interesul dvóstre ve rogu, — dișe medicul vivace.

Sabine se aplecă asupra patului, unde parea că arangéza perinele, să-si ascunda confusiunea, ce i-a produsu suprinderea mare.

Dar nime n'ar fi observatu marea sa iritațiune spiritală. Atențiunea totală a celor presinti fu absorbită de evenimentul tristu, pe care numele pronunțiatu parea a-l lumina.

Cei doi amplotiati, la recomandatiunea medicului, se retraseră în feréstă și înfirara a conversațiune via, produsă de numirea faptuitorului.

— Iustin Reboux! — repeți judecatoru de instrucțiune.

Acést'a e o acusa formală, care în asemenea împrejurări este menită a jucă unu rol foarte importantu.

— Cine e acel Iustin Reboux? — întrebă procurorul de stat.

— Fără îndoieła șede în gîurul acesta. Dóra e aplicatu în fabrică de sticla.

— Domnișór'a Forster ni-ar puté da deslucire.

La pronunțarea numelui seu Sabine întră între ei.

— Ce pofiti dela mine, dlor?

— Amu dori să scim, deca cunosci acestu nume: Iustin Reboux?

— Da.

— Cine e omul acesta?

— Șeful secțiunii de transportare a fabricii de sticla.

— Ce fel de omu e densusul?

— Dlor, — dîse Sabine privindu spre usia, — iéta vine parintele meu, care pôte să ve deie deslucire mai competentă decît mine.

În adevăr, pe usia întră fabricantul de sticla, și veni atît de iute, încât la primul momentu se veđu pe densusul, că are să spuna unu lucru de mare însemnătate.

— Dlor, — începù el deja în usia, am să ve împartășescu unu ce importantu.

Aceste câteva cuvinte spariara pe toti, înca și pe Mariotte, care pregatiă în linisee prândiul pentru barbatul seu.

Ea tocmai meditá, că presint'ă unei femei ucise și a ómenilor legii ce turburare pôte să produca la o casa, ca și a ei.

Atunci privirea lui Forster se întelni de odata cu ochii deschisi și ficsati ai Ismérie-ei, cari cautau nedecisu spre el dintre perdelele patului. El privi confus spre Ismérie, și se parea ca și când i-ar fi parutu reu de vorbele-i de mai nainte.

— Venitu-si-a în ori? — întrebă el lin.

— A și vorbitu, — dîse medicul.

— Ah! . . . ce a dîsu?

— A spusu numele ucigatorului.

— Așá dara să ne departămu, dlor . . . Déca dn'a Morin va înțelege convorbirea nóstra, să nu desbatemu înaintea ei caus'a!

Toti eșira din odaia, numai pe Mariotte o lasara acolo, care își împarți îngrigirea între bolnava și caminu.

Forster, dupa ce veđu că sînt singuri, începù:

— Dlor, am scontratu cass'a, din aceea lipsesce o mia cinci sute de franci.

— Ah! — esclamá cu interesare judecatorul de instrucțiune.

— În sfișritu sum'a acést'a e nimica totu; dar eu credu, că acestu furtu și acestu omoru stau în legatura strînsa.

— La cine se aflau cheile cassei?

— La dn'a Morin și la mine?

— Și esaminatu-ai bine, dle Forster, cuprinsul cassei? Facutu-s'a adeseori asemenea scontrare?

— Am esaminatu-o bine, dar și pân'acuma o scontram adese ori.

— Dta fără 'ndoiéla ai avutu încredere deplina în dn'a Morin?

— Da.

— Și Iustin Reboux bucuratu-s'a de asemenea încredere din partea dtale?

— Iustin Reboux? — întrebă fabricantul de sticla surprinsu. În ce legatura se afla omorul cu numele acesta?

Judecatorul de instrucțiune relată ce s'a întemplat, și cu tóte că nu fu în stare a întregi cu cugetul faptul, urmele descoperite i stêmira niște cugete serióse.

Cei doi membrii judecătorești se consvatuira timpu mai îndelungatu cu Forster, asupra celor dóue fapte descoperite de curênd, și desbatiau consecințele acelora.

Sabine și medicul se retrasera.

Cel din urma, în a cărui minte sunau în continuu aceste cuvinte ale judecatorului de instrucțiune: „pentru ce a ucisu ea?” se adânci cu totul în cugetele sale.

— La draci! acestu furtu me conturba cu totul.

Sabine priviá înainte-si surprinsa, dar totu-odata ușorata.

Ismérie dormiá.

— Semnu bunu! — dîse medicul, — s'ó lasămu a se odihni în linisee! Cine scie, la ce se va deșteptá serman'a femeia?!

(Va urmá.)

Sedintiele Academiei române.

Bucuresci 6/18 iulie.

Sedint'ă din 13/25 iunie. Președintele, dl Ion Ghica aduce la cunoscint'ă Academiei o adresa din partea dlui *Constantin Zapa*, în privint'ă procesului ce i s'a intentatu pentru nedepunerea copiilor dupa tóte actele proprietăților repausatului donatoru *Evangeliiu Zapa*, în conformitate cu dispozițiunile testamentare. Dl *C. Zapa* aréta causele întârziării sale de a-si îndeplini datori'ă și cere a i se mai acordá o amânare de unu anu, pentru ca să póta depune acele copie la Academia. Dupa o discusiune, la care iau parte dnii *Maniu*, *Ion Ghica* și *Hașdeu*, se decide a se acordá dlui *C. Zapa* unu terminu de șese luni.

Dl președinte comunica o adresa din partea ministeriului instrucțiunii publice, relativa la cessiunea cătra Academia a sarcinei de a publicá documentele repausatului *Eudocsiu Hurmuzachi*, dimpreuna cu subvențiunea alocata anualminte cu acestu scopu în bugetul statului. Dupa o discuțiune, la care iau parte dnii *Gr. Stefanescu*, *Sion*, *Hașdeu* și *Maniu*, se primesce propunerea dlui *Aurelianu* de a se amâná ori ce decisiune pâna ce se va cere mai ântâiu și se va primi de ministeriu pentru a fi studiatu cu cumpenêla în fazele sale anterióre întregul dosaru al acestei publicațiuni.

Dl secretaru generalu substitutu, *Hașdeu*, aduce la cunoscint'ă Academiei o epistola din partea dnei *Laura de Mocioni*, veduv'a repausatului academicu *Andrei Mocioni*, tramițendu pe d'ó parte o fotografia a defunctului, iér pe de alt'a luându asupra sarcin'a de a tramine la Academia unu portretu în oleiu, déca i se vor comunicá numai condițiunile de marime și de formatu. Se decide a se satisfacé de urgentia cererá dnei *Mocioni*, multiamindu-i-se totu-odata pentru bunavointia.

Sedint'ă din 20 iunie (2 iulie). Dl președinte *Ion Ghica* depune din partea dlui membru corespondentu, *St. Hepites*, proiectul de organizarea serviciului meteorologicu în Români'a. Pe de o parte, memoriul se transmite pentru a fi studiatu la secțiunea sciintifică, iér pe de alt'a se decide ca atît autorul, precum și dl membru *Poni*, să fia invitati într'adinsu a luá parte la sedint'ă ordinară, în care se va pune cestiunea în desbatere.

Dl președinte comunica o epistola din partea dlui membru corespondentu *Gr. Tocilescu*, prin care cere 4000 lei din fondul publicațiunilor hurmuzachiane, pentru ca să mérga în Angli'a a studiá mai cu séma manuscrisul românú din *British-Muzeum*, și manuscrisul slaviecu din *Oxford*, scrisu în Moldova pe timpul lui *Alexandru cel Bunu*. Dupa o desbatere, la care iau parte dnii *Ghica*, *Sion*, *Stefanescu*, *Hașdeu*, se constata că ar fi o spesire nejustificabilă, de a întrebuint'ă pentru alte scopuri fia cât de înrudite, sum'a destinata eschisiv pentru publicarea documentelor repausatului *Eudoxiu Hurmuzachi*.

Cu acésta ocaziune, dl *Hasdeu* observa, că manuscrisul românú din *British-Muzeum* a fost de multu indicatu de dl membru onoraru *Picot*, iér cel din *Oxford* de cătra *Dobrowsky*, *Scharfarik* și alti slavisti. Avêndu intențiunea de a merge în Angli'a, nu mai departe decát în lun'a viitoare, dl *Hașdeu* promite de a esaminá mai de aprópe ambele acele manuscripte, fără a cere pentru acést'a vr'o subvențiune din partea Academiei.

Biserica și scóla.

Dieces'a Aradului. *Locuintie pentru preoti!* Așá a decisu sinodul de esttimpu, deci — spre a escutá decisul sinodalu — Pr. Ssa episcopul diecesanu *Ioan Meșianu* a îndreptatu unu cercularu, ce-l cotimu în „*Bis.*”

și Școlă^c, către protopresbiterii și preotii din diecesa, indemnându-i a îngriji cum poporul să procure acele locuințe mai ușoru, și anume din colecte benevole întreprinse pe timpul secerișului și al culesului, ori din alte economii, dându-se în arênda și pamânturile din giurul bisericilor. — *La institutul pedagogico-teologicu*, precum cetimu în aceeasi fôia, festivitatea solemnă a încheiării anului școlaru se ținù la 11 iulie, cu care ocaziune Pr. SSa parintele episcopu diecesanu adressă finerimci o cuvântare ocaziunală. — *Dsiôr'a Iuliana Nutiu*, învețiatorésă în Paulisi, a facutu la 30 iunie esamenu cu școlarițiile sale; succesul a fost îmbucuratoru.

Archidieceș'a Sibiului. *Candidatii de preotia* vor avé esamenele de calificațiune dela 25—28 august vechiu; cererile pentru admitere sânt a se substerne cel multu pâna la 31 iulie. — *Candidatii de invetiatori* la școléle populare și capitale vor avé esamenele de calificațiune dela 25—31 august v.; cererile pentru admitere sânt a se substerne pâna la 1 august. — *Stipendiatii* din fondurile archidieceșane, precum cetimu în „Teleg. Rom.^c”, de unde scôtemu și celelalte dôi împarteșiri anterioare, sânt invitați, ca pâna la 15/27 iulie să se legitimizeze despre sporiul facutu în studii.

Impartășirea premiilor pentru școlari în Bucuresci s'a facutu cu solemnitatea îndatinată. Cu acésta ocaziune dl Hașdeu, membru al consiliului permanentu a ținutu unu discursu, căruia i-a respunsu dl B. Boerescu, ministrul ad interim la instrucțiunea publică. Dl Hașdeu a începutu astfel: „Prim'a cultura școlastică a românului a fost cea religioasă. Lumin'a, multă pușina, eșă din monastiri, și în mare parte se marginiă în cercul restrînsu al clerului. Pe lângă acésta direcțiune teocratică a școléi, care ne-a datu câliva lucéferi, ca mitropolitii Petru Movila, Varlam, Dosofteu, și chiar pe bisericosul Voda Neagoe Basarabu, a început de timpuriu a se întinde cultur'a școlastică, aristocratică, coppii boerilor învețiându carté acasă, fără a le pasă decă înveția sêu nu restul națiunei, decă are sêu nu unde să înveție. Acestei a dôi direcțiuni se datoresce unu Miron Costin, unu Nicolae Mileșcu, unu Cantemir, unu Greceanu etc. Cultur'a teocratică și cea aristocratică au fost, într'unu modu ca și exclusiv, unicele dôi culturi școlastice ale parintilor nostri pâna în secolul de față, poporul de jos multumindu-se cu cultur'a lui cea instructivă care-l făcea gata la cea d'ântăiu chiamare, a intră cu unu pasu siguru, cu o aptitudine de progresu, aprôpe miraculoasă, pe calea unei culturi școlastice democratice. Asachi și Saulescu, în Moldova, Lazar și Eliade în țér'a românésca, au datu semnalul nôiuei mișcări. Școl'a a încetatu de a fi monopolul clerului și al boerului, ea a devenitu a națiunei întregi^c. Dl Boerescu a accentuat, ca profesorii și parintii să încurageze tinerimea cătra profesiunile liberale, cătra carierele independente, cum este comerțul și industri'a, și să-o faca a fugi cât mai multu de funcționarismu.

Școléle din Români'a în 1879—80. În anul școlaru 1879—80 au funcționatu în tóta țér'a 2449 școlé, dintre care 1910 școlé rurale, 242 primare urbane, 34 secundare, 41 speciale, 7 superioare și 215 private. Școlé speciale în 1872—73 au fost 22, în anul 1874—75 numerul lor a căduțu la 17, iér în 1877—78 s'a urcatu de odată la 38. Aceste școlé se împartu în: 4 școlé comerciale, câte una în Bucuresci, Craiova, Galati și Ploesti; 10 școlé normale, dôi în Bucuresci și apoi câte una în Bêrlad, Craiova, Galati, Iasi, Severin, Ploesti, Têrgu-Jiului și Turnu-Magurele; 8 școlé de meserii și anume în Bacău, Bucuresci, Baciuni, jud. Iasi, Caracal, Craiova, Iasi, Severin, Ploesti; 3 școlé profesionale de fete, dôi în Bucuresci și una în Iasi, diferite școlé și anume: în Bucuresci: de agricultura, atelieru de tâmplăria și sculptura, militaria, de farmacia,

de punți și șosele, de sciintie politice, de veterinaria, de moșitu; în Iasi: școl'a fiilor de militari, Gregoriana de moșitu, tehnic'a; dôi școlé de bele-arte, una în Bucuresci și alt'a în Iasi; dôi de musica și declamațiune. una în Bucuresci și a dôi'a în Iasi.

Societati si institute.

Asociațiunea transilvană. *Bilete cu pretiu scađiutu* se vor da pe calea ferată orientala acelora, cari vor caletori la adunarea din Turda; biletele se afla la comitetul Asociațiunii sêu la directorii despartiemintelor. — *Adunarea despartiemintului VIII* s'a ținutu la Detunata, în 20 iunie, luându parte unu publicu numerosu; directorul despartiemintului, dl avocatul Filip din Abrud a ținutu o cuvântare bine compusă; iér cătra poporu a vorbitu dl Alesandru Danciu. Dupa adunare urmă unu prândiu, apoi jocu, despre cari — durere — n'amu primitu împarteșire mai detaiata, ceea ce amu fi publicatu bucuros.

Reuniunea învețiatorilor români din Selagiu va ținé adunarea sa generală de estimpu la 15 august în Zelau. Cu acésta ocaziune totu odată se va substerne adunării generale unu proiectu spre a modifică statutele reuniunii, amesuratu cerințelor timpului și unor împrejurări schimbate.

C e e n o u ?

Moștenitorul de tronul Rudolf a sositu în 17 la München, unde a petrecutu o di și apoi s'a dusu la Brusela spre a-si revedé logodnic'a.

Sciri personale. Pr. SSa *Mihaiu Pavel*, episcopul dieceșei Oradane, dumineca a mersu la Holod și de acolo la Beiușu, unde va petrece timpu mai îndelungatu. — *Dl Petru Popoviciu*, învețiatoru și profesorul de cântu și rituale la institutul pedagogico-teologicu din Arad, precum cetimu în „Bis. și Șc.^c”, la 11 iulie și-a serbatu iubileul de 25 ani în carier'a sa de învețiatoru. — *Dl A. Stolojanu*, ministru de justiția al Romântei, a plecatu la Dobrogea, spre a face o inspecțiune tribunalelor de acolo. — Pr. SSa *Ioan Popasu*, episcopul dieceșei Caransebeșu, a plecatu la băile dela Carlsbad.

Statu'a lui Heliade Radulescu a sositu la Bucuresci înca în iern'a trecută; de atunce înse din mai multe cauze nu s'a pututu aședă înca; ma a fost și o disputa, ca unde să se spuna. În fine s'a decisu ca să se aședé în piati'a teatrului, pentru care dênșul a facutu atât de multu. Se scrie, că inaugurarea se va face în tómn'a viitoare cu mare și convenabila solenitate. N'ar fi ôre mai bine a o amână pe când Academi'a, al cărei președinte fusese, va fi întrunită în adunare generală?!

Statu'a lui Stefan cel mare. Amu împarteșitu, că modelul tramisu la Iasi de sculptorul din Paris E. Frémiet, a displacutu. Acuma se scrie, că comisiunea examinatoare, consultându și registrul ce a fost deschisu pentru toti cetățienii cari voiau a face observațiuni, a hotaritu a face mai multe modificări, cari se comunicara artistului. Acela va mai face înca o reducțiune în jumetate de marime a statuei și va tramite fotografiile în profilu și în față a acestui al doile modelu, spre informațiunea comitetului și rectificarea ce va mai crede de cuviintia a propune.

Băile din Maramureșu sânt frecventate bine de publicul de pe acolo. La Vișeu publicul se compune mai ales din femei, căci ap'a-i feruginosa, ce sémăna cu ap'a din Pyrawarth, este forte potrivita pentru hólele femeiesci. Acolo e musica permanentă, are salonu frumosu de conversațiune, promenada umbrósa, aeru sănatosu și unu prospectu frumosu spre valea Talabor. La Cabola-Poiana asemene s'a adunatu unu publicu frumoșelu; ap'a de acolo e feruginosa, are unu parcu umbrosu de bradi și mestéceni. Brebul emuléza cu ap'a dela Parad,

și aerul seu de munte ofere cea mai placută petrecere pe acolo.

Afacerea Seeman a intratu în stadiu nou. El a fost provocatu la duelu de patru ênsi, dar declarându, că n'a avutu intențiunea d'a insultă stégul ungurescu, cei d'ântâiu și-au revocatu provocarea. Al treile n'a voit, dar secundantii lui Seemann au declarat, că satisfacțiunea cavalerească nu mai are locu, de ôra-ce aceea s'a datu deja. Într'aceea autoritatea competentă a începutu cercetara disciplinara.

Sciri scurte. *Petru și Pavel la Beiusiu* s'a serbatu cu multa veselie, căci de odata la trei case a fost serbatore familiară, și anume la dl directoru gimnasialu Petru Mihuti, la dl avocatul Paul Pop și la dl profesorul Paul Balasiu. — *Scorpionii* au gasitu lucratori cari facu drumul nou dela Petroșeni pâna la Tergul-Jiului. — *In Viena* de unu timpu încôce foarte se sporescu turcii cari se aședă acolo și deschidu prevalii. — *Arderea cadavrelor* și-a gasitu aderinti și în Buda, unde vr'o trei sute de cetățieni spriginescu cestiuinea acést'a. — *Br. Vilelm Rothschild*, șeful casei din Frankfurt, a sositu la Marienbad; ținându strînsu la religiunea sa, cu dênsul caletorescu nu numai unu rabinu, ci și o bucatărească care i pregatesce bucatele pe jidovia.

Sciri din Români'a. *Mari manevre militare* se vor ține în lunile august și septembrie. Vor fi două lagare; unul la Țiganesci, 14 bataliône de infanteria de linia și mai multe de dorobanti, 12 escadrône de cavaleria și artileria corespunzătoare; altul în Moldova pe Siret, mai micu. — *La Bucuresci* va sosi în curênd o trupa de selbatici din Nubia; trup'a este compusa din 7 barbati și o femeia cu veriga de nasu; ei au cu sine și animale, precum și arme de ale lor. — *Din Bucuresci la Sinaia* merge multa lume, cu trenurile de placere, căci ieftinetatea pretiurilor și cu deosebire dispozițiunea luata ca biletele luate sâmbeta s'ê fia valabile și luni cu ori ce trenu, atrage pe multi.

Necrolôge. *Ioan Bulbôca*, proprietaru în Curticîu, comitatul Arad, a încetatu din viața la 8 iulie în etate de 59 ani. — *Maria Branu de Lemeni n. Circa*, soçi'a dlui capitanu supremu în pensiune Ioan Branu de Lemeni, a repausatu la 2/14 iulie în Brașov. — *Dimitrie Andronu*, odinioara comerciantu, a muritu în Sibiiu la 16 iulie. — *Maria G. Teclu n. Juga*, soçi'a dlui G. I. Teclu, a încetatu din viața la Bucuresci în 10 iulie.

Cronic'a lunei.

Resboiul este inevitabilu! Așă scriu diuarele politice. Puterile represintate la conferinți'a din Berlin au adressatu Turciei o nota colectiva, desemnându hotarele nôue ale Greciei spre Turcia. Înse ea a declarat înainte, că nici odata nu va consimți a cedă Janina, Larissa, Metcova și Preveza; ea tramite în Epiru și în genere pe nou'a fruntaria hotarita la Berlin, trupe și munițiuni. Situațiunea între Albani'a și Muntenegru asemenea nu intra de fel pe cale de împaciure. Scirile mai nôue spunu, și despre o armata destinata Rumeliei orientale sub conducerea lui Osman pașa, ca la casu de conflictu cu Greci'a și Bulgari'a, Turci'a s'ê puna îndata mân'a pe Rumelia. Rusi'a spriginescu pe Greci, dar Germani'a se arêta mai puțin favorabila, Englitera a începutu s'ê ia și dênș'a o atitudine multu mai rezervata. Sultanul a cerutu dela Germani'a unu reorganisoru al administrațiunii sale financiare și o comisiune de 12 membrii militari și de funcționari civili. Organisorul s'a și tramisu, este Vonderstein, renumitul economistu.

Despre Dômn'a României. „Nord und Sud“ și dupa dênșul „La Revista internazionale Europea“ (16 iunie) vorbescu în termenii cei mai elogiosi de cele două nôue opere subscrise „Carmen Sylva“ de Dômn'a Românilor: „Hammerstein“ în care august'a poeta cânta

unu episodul din luptele lui Enric IV imperatul Germaniei și fiul seu, și „Sappho“ e cântata cu o inima inspirata. Viéti'a nemuritoare fiice a insulei Lesbos eră odinioara cântata cu exclamațiunile și simțiciunea de ocașiune ale versificatorilor; prințes'a Elisabeta ne arata cu totul altfel și într'unu modu foarte reușitu pe gânditorea și ardinta Sappho. Germani'a cunoscea și admiră ca și noi scrierile pline de poesia ale bunce Dômn'e; adî în patri'a muziceii și a poesiei, în orașul lui Michel Angelo și Laurentiu Magnificul, Dômn'a Românilor e privita „come poetessa di vaglia“.

Patriarcul din Constantinopol s'a superatu focu și pèrgiolu pe mitropolitul-primatu al României, de când acesta a primitu președinti'a Societății Macedo-Române. Patriarcul adeca e grecu, și nu-i vine la socotela, ca cineva s'ê lucreze pentru emanciparea elementului românului de sub tirani'a grecescu. Ca s'ê deie o forma mai conveniabila mâniei sale parințesci, adressă o scrisore mitropolitului-primatu, prin care reclamă dreptul patriarhilor de a da permisiunea pentru hirotoniile arhierilor titulari, va s'ê dica pretindea că Români'a este o provincia eclesiastica a patriarcului. Înse mitropolitul-primatu i-a respunsu, că biseric'a româna este neatârnatore, că patriarcul n'are nici unu dreptu de a se amestecă în trebile acestei biserici, și că deca prin legea organica a bisericeii române se prevede a se cere binecuvântarea patriarcală pentru hirotonirea arhierilor titulari, acést'a este numai unu actu de politetia. Corespundinti'a nu s'a încheiatu înca; precum cetimu în „Ortodocsul“, patriarcul a respunsu. Acuma mitropolitul-primatu e la rëndul seu.

Jubileul Belgiei, prin care se serbêza a 50-a aniversaria a independenței sale, se începù la 18 l. c. cu mare revista militaria, la 20 se ținù serbarea tragarilor, la 21 va fi inaugurarea statuei regelui Leopold, la 22 deschiderea espozițiunii de gradinaritu, în cele trei zile urmatore mari festivități muzicale, la 23 deschiderea congresului botanicu, la 25 regatta. În augustu: la 1 deschiderea palatului de arte și a espozițiunii artistice din Belgi'a, la 2 congresu pentru desbaterea cestiuunii catolicismului vechiu, la 8 serbare de nôpte în Namur, la 9 emulare în cântări la Brusela, la 12 congresu literaru belgianu în Gent, totu acolo la 15 espozițiune artistica, dela 15—19 cursu de cai în Brusela, serbare poporala, iluminațiune. serbare de turna, cavalcade, concertu; la 22 congresu pedagogicu, la 24 mare „nôpte venetiăna“. Orașele din provincia asemenea vor ținê serbări. În totu timpul iubileului la Brusela va sta deschisa espozițiunea de agricultura, industria și arte.

Sciri straine. *Principele Vogoridis*, guvernorul Rumeliei orientale, a primitu dela Sultanul voi'a s'ê faca o caletoria în Europa și el se va imbarcă zilele aceste spre Triest. — *Contele d'Arnim*, fostu ambasadoru la Paris al Germaniei și mare dușmanu al lui Bismarck, se afla la Geneva foarte bolnavu, încât nu va mai putê jucă de acuma înainte vr'unu rolu politicu. — *La Paris* sesiunea ordinaria a Camerei și a Senatului s'a închisu în 15 l. c. printr'unu decretu prezidențialu. — *Gazi Osman pasia* nu mai este ministru de resboiu în Constantinopol, în locul lui fu numitu Hussein pașa, vechiu guvernatoru al orașului Scutari în Albani'a. — *Rochefort*, în urmarea amnestiei generale, s'a rentorsu la Paris, unde a și scosu unu diuariu intitulatu: „Intransigent“, din care în diu'a prim'a s'au vëndutu 200,000 de esemplare. — *Imperatul Vilelm* a sositu în 19 l. c. la Gastein, unde a fost primitu simpaticu din partea publicului.

Proprietaru, redactoru respundietoru și editoru :

IOSIF VULCANU.